maach. Dat soll dann an d'Chamber kommen, datt mer am Laf vun 2014 net ufänke mat plangen, mä datt de Bau ugefaange ka ginn, datt d'Pläng fäerdeg sinn. Datselwecht gëllt fir Déifferdeng.

An deem Kontext hunn ech och kee Problem, déi Motioun unzehuelen, déi Der iwwer Mondorf hei déposéiert hutt, well ech menge wierklech, datt d'Planificatioun och elo soll iergendwou gemaach ginn, datt mer, wa mer d'Finanzméiglechkeeten hunn, och direkt kënnen ufänke mat deem Bau, sou datt ech dann hei de Fraktioune proposéieren, datt mer déi, esou wéi se elo formuléiert ass... ausser, Här Etgen, „Clerf" misst Der „Clervaux" schreiwen.

(Hilarité)

M. Fernand Etgen *(DP)*.- D'accord.

M. Claude Wiseler, *Ministre du Développement durable et des Infrastructures*.- Da sinn ech d'accord dermat, okay!

(Interruptions et hilarité)

An da seet den Här Etgen - ech muss dat awer och verbesseren - Prioritéite setzen ass net, déi Projeten erauswielen, déi net solle gebaut ginn. Ech wëll just soen, dat kann ech unhuelen, mä Prioritéite setzen ass awer och décidéieren, wat fir eng gebaut ginn a wat fir eng net gebaut ginn. Prioritéite setzen heescht awer och, datt een décidéiere muss - a Prioritéite setzen heescht awer net, datt een d'Lëscht vun alle Projeten, déi ee sech nëmme kann erdenken, opzielt a seet, dat do wären déi, déi mir gebaut hätten -, well si sinn alleguer prioritär! Dat heescht awer och, kloer an däitlech, datt ee muss eng Kéier soen, wat ee wëllt bauen a wat een net wëllt bauen, well een et net ka bauen dëse Moment, mä datt een et op spéider verschiebt. Dat heescht awer Prioritéite setzen, précisément.

Dann zu der Madame Lorsché, e puer Punkten, déi ech awer wëll kloerstellen. Dir hutt gefrot: „Wéi kann ee kontrolléieren, wann eng Entreprise eppes baut, datt et och duerno esou ass?" Do gëtt et am Prinzip de Cahier des charges. Wann ee prezis genuch ugëtt, da baut d'Entreprise, an d'Entreprise, déi muss dann..., da gëtt duerno am Fong dat, wat agebaut ginn ass, ofgeholl, an dat muss deene Konditiounen entspriechen, déi am Cahier des charges stinn.

Dat ass am Fong déi eenzeg Aart a Weis, déi een huet, fir ze kontrolléieren, ob et effektiv am Bau esou ass, wéi dat wat geliwwert ginn ass. An duerno mussen d'Resultater natierlech gekuckt ginn, au fur et à mesure vun dem Gebrauch vun engem Gebai. Mä et ass ëmmer d'Prezisioun vun engem Cahier des charges, déi engem d'Méiglechkeet gëtt, eng minimal Kontroll ze maachen. Eppes anescht huet een net.

Wat d'Energiespueren ugeet, do ass et ganz kloer esou, datt mer eis an deene Projeten, déi mer ëmmer maachen, am Fong en Energiesystem erauswielen, deen esou einfach wéi méiglech ass. Genau well mer wëssen, datt déi Leit, déi domat schaffen, d'Portieren oder anerer, déi dat musse kënne bedéngen, natierlech heiansdo Schwieregkeeten hunn - wann s de muss Ingenieur sinn, fir de System ze bedéngen! Duerfir: esou einfach wéi méiglech, natierlech Belëftung, natierlech Ofkillung, natierlech Erwiermung, datt am Fong esou mann wéi méiglech muss gehandhaabt ginn an datt et esou einfach wéi méiglech - haaptsächlech, wann och nach Schüler dra sinn -, esou einfach wéi méiglech ka gemaach ginn.

An déi zwee Projeten, déi mer hunn, den Ettelbrécker LTPS an d'Naturverwaltung, sinn energiepositiv Gebaier, mä si wäerten awer eis elo emol haaptsächlech déngen, wa mer se bauen, datt och d'Administratioun kann Experienze kréien, wéi et geet a wéi mer dat sollen uerdentlech ëmsetzen. A wa mer déi Experienzen hunn, hoffe mer automatesch, datt eis Entreprisen d'Experienz kréien, a sécherlech hunn och d'Entreprisë vu sech aus Formatioune genuch gemaach, fir op déi do Saachen awer hir eenzel Membere virzebereeden. Et ass sécherlech een Challenge, a mir mussen och kucken, datt d'Lëtzebuerger Entreprisen an deem ähnleche Rhythmus kënne mathalen, datt mer dat kënnen ëmsetzen.

Zum Här Henckes e puer Saachen. D'Kasären um Härebierg musse gebaut ginn - mä d'Kasären um Härebierg, Här Henckes, sinn amgaang ëmgebaut ze ginn! Et ass elo de toute façon schonn de ganzen Embau vun de Kanalisatiounen, vun dem ganze System, deen amgaangen ass gemaach ze ginn. Duerno sinn an der Planificatioun déi ganz Projeten, wat den Hall logistique ugeet, an da kommen och déi Projeten, wa mer vun de Kasäre selwer, dem Bau selwer schwätzen, et ass e ganzen Ensemble a fënnef Etappen, wou mer amgaange sinn, wou eng no där anerer selbstverständlech muss ëmgesat ginn.

Dir hutt vum Tram geschwat a vun den Études environnementales, déi do gemaach ginn. Dat, wat domat gemengt ass, Här Henckes, dat ass eng normal Prozedur. Mir nennen dat am technesche Jargon 97/11/CE-Prozedur, wat eng europäesch Direktiv ass, an déi Direktiv gesäit vir, datt s de bei all groussem Projet, deen iergendwelchen Impakt huet, muss déi Etüd maachen. A mir maache se net hei, well et nécessairement en Impakt op den Environnement naturel huet,...

M. le Président.- Här Minister, Dir misst zwar lues awer sécher zum Schluss kommen!

M. Claude Wiseler, *Ministre du Développement durable et des Infrastructures*.- Lues, awer sécher!

(Interruptions)

Neen, loosst mech elo dem Här Henckes äntwerten. Dir hutt mech elo aus dem Konzept bruecht, Här President.

M. Jacques-Yves Henckes *(ADR)*.- Mir ginn him nach e bësse Riedezäit vun ons!

M. le Président.- Dir maacht déi Etüd, fir...

M. Claude Wiseler, *Ministre du Développement durable et des Infrastructures*.- Mir maachen déi Etüd net onbedéngt, well et sech ëm den Environnement naturel handelt - ausser bei enger klenger Partie hanne bei dem Bësch, do, wou mer de Centre de remisage bauen -, mä haaptsächlech, well d'Direktiv och virgesäit, datt mer mussen agoen op den Environnement humain. An evidenterweis huet natierlech en Tram an enger Stad eng Influenz op déi Leit, déi do wunnen, an op hir Ëmwelt. An duerfir muss studéiert ginn, wat dat ass.

An et ass gesot ginn, an et ass och hei virgesinn, datt déi ganz Prozedur - an dat gëtt 2012 da gemaach - eng gréisser Publizitéit muss hunn, datt muss kënne consultéiert ginn an datt d'Leit musse kënnen an all Detail informéiert ginn, an dat ass eben dat, wat 2012 usteet.

(Interruptions diverses)

M. Gast Gibéryen *(ADR)*.- ...well déi geet laanscht de Rousegäertchen op der Paräisser Plaz.

Une voix.- Déi aner wär méi schlëmm gi wéi déi hei!

M. Claude Wiseler, *Ministre du Développement durable et des Infrastructures*.- Däerf ech weiderfueren?

M. le Président.- Här Minister, fuert virun!

M. Claude Wiseler, *Ministre du Développement durable et des Infrastructures*.- Okay, dee leschte Punkt ass fir den Här Negri, deem ech wollt soen, datt evidenterweis - Dir hutt vun der Gare Zéisseng geschwat a vun der Streck Esch-Lëtzebuerg - d'Streck Esch-Lëtzebuerg momentan wierklech net dee Besoin ass, dee mer prioritär hunn. Duerfir, et ass eng vun deene Saachen, déi elo net um Programm momentan stinn. D'Gare Zéisseng ass an den Dimensiounen, esou wéi se geplangt war, eng Gare, déi sënnvoll ass, wann ukënnt do op där enger Säit natierlech déi Escher Streck, op där anerer Säit awer och den Tram, dee jo an enger zweeter Etapp soll dohinner gebaut ginn, esou datt mir der Iwwerzeegung sinn, datt déi Hollerecher Gare elo fir déi nächst 10, 15, 20 Joer sënnvoll ass, an den Ausbau.

An da muss ee sech iwwerleeën, wann den Tram eng Kéier bis dorower kënnt - mä dat ass dann an enger zweeter Etapp, wann déi ganz Hollerecher Strooss nei gebaut ass, wann dee ganze Quartier ëmgebaut ass, dat brauch nach eng Rei Joren! -, da musse mer erëm iwwert déi Zéissenger Gare schwätzen, wéi wäit se sënnvoll ass an a wat fir engem Kontext mer se da bauen.

An dat Lescht, dat ass, déi lescht Saach, dat ass déi - neen, den Här Hoffmann huet och nach eng, dann ass dat hei déi virlescht -, dat ass déi Geschicht vun dem Zuch ënnert der Rouder Bréck, wann en do hält, a mir huelen déi Zich aus Frankräich, der Belsch an deelweis aus Däitschland dohinner, do huet d'CFL ganz genau gekuckt, wat d'Planificatioun ka sinn. Et kann ee sechs Zich d'Stonn dohinner leeden, an d'Fro ass: Wou kënne se gedréit ginn? Dat ass och gekuckt ginn: Et sinn Dummeldeng, Luerenzweiler a Miersch, wou op deene Garë Raum genuch ass, fir déi Zich kënne stoen ze loosse respektiv zréckzehuelen. Éier mer esou eppes avancéiert hunn, huet d'CFL dee ganze Plang eng Kéier duerchgekuckt, fir eis déi Méiglechkeeten do ze soen. Ech krut gesot, dat géif kloer an däitlech goen, soss hätte mer dat heiten net avancéiert als Projet, an ech ginn dovunner aus, datt dat och da klappt.

An dat Lescht, dat ass déi Fro, déi den Här Hoffmann gestallt huet. Ech verstinn, datt dat fir hien a fir ganz vill aner Leit eng ganz wichteg Fro ass, well et einfach eng ass, déi vu Sensibilitéit ofhänkt. Mir hu se momentan net am Programm stoen, mir musse kucken, wéini et finanziell méiglech ass. Ech kann Iech awer momentan keng Äntwert doriwwer ginn. Ech huelen deen do Wonsch an déi do Ugeleeënheet, déi Iech um Häerz läit, als lescht Ugeleeënheet da mat.

Merci.

M. André Hoffmann *(déi Lénk)*.- Merci.

M. le Président.- Merci dem Här Nohaltegkeetsminister. Domadder wier d'Diskussioun ofgeschloss.

Motions

Mir kommen elo zur Ofstëmmung iwwert d'Motiounen. Fir d'Éischt d'Motioun N°1, déi vum Här Fernand Boden agereecht ginn ass.

Motion 1

Kënne mer do à main levée ofstëmmen?

Vote sur la motion 1

Wien ass mat där Motioun d'accord?

Wien ass do dergéint?

Wien enthält sech?

Domadder wär déi Motioun mat enger grousser Majoritéit ugeholl.

Motion 2

Da kënnt nach d'Motioun N°2 vum Här Fernand Etgen. Do hunn ech verstanen, datt den zoustännege Minister déi kéint unhuelen. Kann ech dann och dovunner ausgoen?

Den Här Fayot freet awer nach dozou d'Wuert.

M. Ben Fayot *(LSAP)*.- Här President, ech wollt just eng Fro stellen iwwert deen éischte Considérant. Do seet d'Motioun: «saluant la décision du Gouvernement de lever la mise en suspens des projets de lycées prévus à Clervaux et à Differdange;». Mir si selbstverständlech frou, wann d'Aarbechten dorunner viruginn, mä ech hat verstanen, wann ech dat elo richteg gesinn hunn, dass mer e Plan sectoriel hätten, an deem waren déi Lycéeën do an der zweeter Rei, no där éischter Rei, wou Jonglënster - wat nach? - do war. Elo froen ech, déi Formulatioun: «lever la mise en suspens», ob dat ganz stëmmt.

M. Claude Wiseler, *Ministre du Développement durable et des Infrastructures*.- Also, ech woen net, wann den Här Fayot d'Interpretatioun an engem franséischen Text mécht - dee fréier mäi Franséischproff war -, him ze soen, wéi ech et interpretéiert hunn, wann dat liicht anescht war, wéi dat wat hie gemaach hätt.

Elo soen ech emol, wéi ech et verstanen hunn. Ech hunn et esou verstanen, datt mer... Mir sinn de toute façon amgaangen, bei deenen do zwee Lycéeë weider ze plangen. Do ass schonn - ech hunn Iech et virdru gesot - den APS bei Clierf fäerdeg, den APD ass amgaange gemaach ze ginn. Mä den Här Frieden huet gesot, si sinn elo fix 2014 och an de Programm, de finanzielle Programm ageschriwwe ginn. An ech hunn dat einfach als eng Interpretatioun vun deem, wat den Här Frieden esou gesot huet, verstanen. Wann et anescht gemengt war, dann hätt den Här Fayot recht. Wann et esou gemengt ass, mengen ech, kann een et esou a priori stoe loossen.

M. le Président.- Gutt, kënne mer dann à main levée iwwert déi Motioun ofstëmmen?

Vote sur la motion 2

Wien ass domadder d'accord?

Dat schéngt mer d'Unanimitéit vun dësem héijen Haus ze sinn. Domadder wär déi Motioun ugeholl.

Fir haut de Mëtteg huet d'DP-Fraktioun eng Aktualitéitsstonn iwwert d'Sécherheet vun der Atomzentral zu Cattenom ugefrot. D'Riedezäit ass hei nom Artikel 84 Alinéa 2 vum Chambersreglement festgehalen a gesäit Folgendes vir: Där Fraktioun, déi d'Aktualitéitsstonn ugefrot huet, stinn zéng Minutten zou, deenen anere Fraktioune jeeweils fënnef Minutten, de Sensibilités politiques zwou Minutten an der Regierung eng Véirelstonn. Et hu sech bis elo ageschriwwen: déi Hären Negri, Gibéryen an Hoffmann.

D'Wuert huet elo den honorabelen Här Eugène Berger als Vertrieder vun der DP-Fraktioun.

Une voix.- An de Buergermeeschter hei vu Réimech.

M. le Président.- Et ass gutt, da schreiwe mer den Här Buergermeeschter vu Réimech nach derbäi.

4. Heure d'actualité du groupe DP sur les normes de sécurité de la centrale nucléaire de Cattenom et la politique d'information de l'exploitant de la centrale en question

Exposé

M. Eugène Berger *(DP)*.- Merci, Här President. Léif Kolleeginnen a Kolleegen, den 11. Mäerz 2011 huet definitiv och dee leschte Frënd vun der Atomenergie missen agesinn hunn, datt et keng absolut Sécherheet bei Atomkraaftwierker gëtt. Och wann - ech géif bal soe leider - Fukushima net méi all Dag an der Medienaktualitéit ass, strahlt et weider a Japan, an d'Schied fir d'Ëmwelt an d'Leed fir d'Mënsche sinn enorm!

De Misär fir d'Mënschen a Japan, mä och op anere Plaze vum Planéit - well mir wësse jo och, datt déi Strahlung, déi weidergeet, net nëmmen eleng sech dohannen op Japan begrenzt, mä praktesch iwwer all d'Landesgrenzen ewech um Planéit sech ausdehnt -, dat wäert nach laang undaueren, an et kann een och net ofschätzen, mat wat fir enge Laangzäitfolgen een alles muss rechnen. Eppes also ass definitiv kloer ginn: D'Atomenergie ass net sécher! Si wäert et och ni ginn, an dofir musse mer alles maachen, fir definitiv aus dëser Energie erauszeklammen.

D'DP huet an deene leschte Joren a Méint ëmmer erëm Propositioune gemaach, wéi een dat ka maachen. Mir wëssen dat och alleguerten. Mir hunn och do schonn e relativ grousse Konsens, net nëmmen hei zu Lëtzebuerg, mä praktesch weltwäit. D'Förderung vun erneierbaren Energien, Energieeffizienz, an och besonnesch hei zu Lëtzebuerg kéint ee ganz vill beim Energiespueren am Hausbau maachen. Ech wëll och nach eng Kéier vun der Geleeënheet profitéieren, wéi ech dat all Kéier maachen, fir och nach eng Kéier eise Modell vun enger Klimabank ze rappeléieren.

Mir wëssen, et gëtt de Moment eng ganz Rei Zentralen, déi a Betrib sinn, wou een net mëttelfristeg mä kuerzfristeg eng Solutioun muss fannen an am beschten och déi Zentralen esou schnell wéi méiglech muss vum Netz huelen. Dat sinn net Zentralen, déi wäit ewech leien, a Japan oder iergendwou wäit a Russland, mä ganz no bei eis: déi verschidden Atomzentralen an der, géif ech soen, Groussregioun, déi ganz problematesch sinn, wéi Chooz, Fessenheim, Biblis - ech wëll se elo net alleguerten opzielen -, a besonnesch jo och eng direkt niewent eiser Hausdier hei, zu Cattenom.

(Mme Lydie Polfer prend la présidence.)

Ouni elo wëllen den Däiwel un d'Mauer ze molen - mir haten am Fréijoer jo eng Debatt -, mä mir sinn eis all bewosst, wann do eng Kéier wierklech géif e Super-GAU zu Cattenom passéieren, da géif Lëtzebuerg wuel vun der Landkaart verschwannen. Mir mussen eis also dofir kloer derfir asetzen, datt all déi Zentralen, a besonnesch Cattenom, esou schnell wéi méiglech zougemaach ginn.

Ech wëll drun erënneren, datt och e groussen nationalen Aktiounscomité géint d'Atomkraaft sech staark dofir asetzt. Bal 23.000 Bierger hunn hei zu Lëtzebuerg - dat sinn der eng ganz Rei! - eng Petitioun ënnerschriwwen a fuerderen och, datt dës Zentralen, besonnesch Cattenom, zougemaach solle ginn. D'lescht Woch ass jo och déi Petitioun déposéiert ginn. Ech gesinn och hei, de Gesondheetsminister ass jo do, an hien hat jo och do d'Éier oder d'Laascht, fir déi schwéier Këscht do dann an de Ministère eranzedroen. D'Regierung ass also gefuerdert, fir dësem Optrag esou schnell wéi méiglech dann nozekommen, oder dëser Petitioun nozekommen.

Et ass jo och kloer: Cattenom däerf och elo net eng Verlängerung vun hirer Lafzäit kréien. Si huet schonns vill Joren um Bockel. An et gëtt dann och ëmmer erëm nach Tëschefäll zu Cattenom. Tëschefäll, wou et schwéier ass, richteg erauszefannen, wéi eng Gravitéit se hunn, a wou - et muss ee soen - d'Informatiounspolitik vun de Bedreiwer, der EDF, an och vun den zoustännegen Autoritéiten a Frankräich ferm ze wënschen iwwreg léisst.

Sou gouf et fir d'Lescht den 19. Juli an der Zentral en Tëschefall, wou anscheinend duerch e Montagefeeler de Killsystem am Reakter 2 net fonctionnéiert huet. Säit Fukushima wësse mer, och alleguerten d'Laie wëssen, wann de Killsystem ausfält, dat kann extrem problematesch ginn.

Ech wëll elo net gesot hunn, datt hei elo wierklech e seriöen Accident geschitt war, mä wat mech, wat d'DP stéiert, dat ass, datt d'Informatioun iwwert deen Inzident eréischt den 28. Juli, also zéng Deeg duerno an d'Öffentlechkeet komm ass. Och wann et vläicht e ganz klengen Inzident war, deen net schlëmm war, ass et

awer an eisen Aen net normal, wann dat eréischt zéng Deeg duerno geschitt, also respektiv, wann zéng Deeg duerno eréischt déi ganz Affär public gemaach gëtt.

Dat ass fir eis keng transparent an och keng effikass Informatiounspolitik. Well wann elo awer eppes geschitt wier, wou een hätt misse reagéieren, wou een hätt misse méi schnell intervenéieren, da wier dat sécher och schwéier méiglech gewiescht, fir zum Beispill d'Bevölkerung ze warnen oder soss Saachen ze ënnerhuelen.

Dat mécht een dann och e bësse mësstrauesch, well et weess ee jo awer, wann een esou d'Geschichte kuckt vun all deenen Accidenter, déi an deene leschte Jorzéngten, oder deenen Incidenten, déi an deene leschte Jorzéngten a verschiddenen Atomkraaftwierker iwwerall op der Welt geschitt sinn, datt do jo d'Bedreiwer gär laang hannert dem Bierg bleiwen, esou laang et geet, wann et ëm d'Informatioune geet.

An et kann ee sech d'Fro stellen, ob hei d'EDF an och déi franséisch Autoritéiten hiren Informatiounsoplagen iwwerhaapt richteg nokomm sinn.

No Fukushima ass d'Weltöffentlechkeet opgeschreckt, a virun allem huet awer, dat muss ee positiv gesinn, déi europäesch Politik ugefaangen ze reagéieren. Mir hunn och am Fréijoer, ech hat et scho gesot hei, verschidden Debatte gehat a Motioune gestëmmt, ënner anerem si jo och Accordë fonnt ginn, fir déi sougenannte Stresstester vun europäeschen Zentralen.

Mëttlerweil sinn dës Tester amgaangen. Zum Deel sinn der ofgeschloss. A laut leschten Echoen, oder deenen Informatiounen, déi ech hunn, si se och net alleguerte gutt ausgefall. Och bei deem vu Cattenom schéngen do eng Rei Defiziter opgewise ginn ze sinn.

Bon, ouni elo kënnen in extenso, ech hunn eng begrenzten Zäit, op déi ganz Problematik anzegoen - ech mengen, si ass och zum groussen Deel jo awer elo bewosst a vill diskutéiert ginn -, wëll ech awer nach eng Kéier haut e puer Froen un d'Regierung stellen.

Déi éischt betrëfft d'Informatiounspolitik: Wat kann d'Regierung maachen oder wat wäert se maachen, fir datt d'Informatiounspolitik vun de Bedreiwer EDF an och vun den Autoritéite verbessert gëtt, fir datt net esou laang Délaie sinn tëschent engem Incident an dann herno, wann d'Press oder och de Lëtzebuerger Stat informéiert gëtt?

Wat sinn definitiv Konklusiounen, wann der virleien, vun de Stresstester, besonnesch vun deem vu Cattenom? Ka vläicht de Minister eis do weider Opschloss ginn? Wann Defiziter a Problemer bei Cattenom bestinn, wat gëtt dann och elo kuerzfristeg ënnerholl, fir déi ze behiewen?

Virun allem, wat mech och géif interesséieren, net nëmme mech, ech mengen, och sécherlech anerer oder d'Parlament hei, dat ass: Wat sinn déi nächst Schrëtt, déi d'Regierung elo vis-à-vis vun der franséischer Regierung…, oder wat fir eng Schrëtt ginn um regionalen oder um europäesche Plang geholl fir eben dann déi Saach, déi Fuerderunge vum nationalen Aktiounscomité, vun deenen 23.000 Biergerinnen a Bierger, datt déi schnellstens ëmgesat ginn?

Une voix.- Très bien!

Mme le Président.- Ech soen dem honorabelen Här Berger Merci an ech géif dann als nächstem Riedner, deen ageschriwwen ass - et war elo den Här Negri, mä den Här Eischen gesinn ech heihinner kommen, an dann ass et un him. Da ginn ech him d'Wuert.

(Interruption)

Dann ass hie vir. Här Eischen, Dir hutt d'Wuert.

Débat

M. Félix Eischen *(CSV).*- Merci, Madame Presidentin. Dir Dammen an Dir Hären, den Atom-GAU zu Tschernobyl a Fukushima, gradesou wéi d'Virfäll den 12. September am franséischen Atomkraaftwierk zu Marcoule bei Avignon verbënnt eppes: e schlechte Krisemanagement an déi schleppend, fir net ze soe lamentabel Informatiounspolitik vun de jeeweilege Bedreiwer.

Huet 1986 déi deemoleg sowjetesch Regierung nach probéiert, de Virfall erofzespillen an Zäit ze gewannen, esou ass dat glécklecherweis haut an eiser médiatiséierter Welt jo net méi méiglech. Och wa mir dës Kéier d'Katastroph mat eisen eegenen Ae konnte suivéieren, sou war dach awer laang net gewosst, wéi dat Dénge géif ausgoen a wéi eescht d'Situatioun wierklech war.

Fir an esou engem Moment vu Panik a Schock e klore Kapp ze behalen an d'Leit an der ganzer Welt richteg a séier ze informéieren, ass schwéier. An awer!

Madame Presidentin, de Risque, dass och zu Lëtzebuerg esou eppes ka geschéien, ass reell. Well mir wësse jo alleguerten, wat an der Noperschaft vum Grand-Duché lass ass, wat do steet. An hei geet et jo bekanntlecherweis net nëmmen ëm Cattenom.

Dass d'Leit sech hei am Land seriö Suerge maachen, beweisen net zulescht déi elo grad ugeschwaten 23.000 Ënnerschrëften, déi den Aktiounscomité géint d'Atomkraaft an de leschte Méint hei zu Lëtzebuerg zesummegedroen huet. Dës Bedenke musse mir als Politiker eescht huelen an hinnen och Rechnung droen.

D'Stresstester, déi zënter Fukushima an den Atomzentrale virgeholl goufen, an d'Konklusiounen, déi aus deeneselwechten ze zéie sinn, sinn awer nëmmen ee vu ville Punkten, déi mer intensiivst mussen am A behalen. An och wann déi definitiv Resultater eréischt dat anert Joer sollen dann um Dësch leien, bewierken déi éischt Feststellungen elo dach awer en zimlech ongutt Gefill.

Ech hat mer där Deeg elo um Internetsite vun der EDF den «Rapport d'évaluation complémentaire de la sûreté des installations nucléaires au regard de l'accident de Fukushima» vum 15. September 2011 erausgeholl an eng Kéier duerchgebliedert. Ech sinn elo keen Expert an där Matière, mä duerfir kann ech mech fir de Moment och nëmme schwéier zu de Sécherheetsnorme vu Cattenom äusseren, ausser dass et keng honnertprozenteg Sécherheet gëtt an dass een eleng dowéinst d'Weiderbedreiwe vun der Zentral jo misst eeschthaft a Fro stellen. Mä et sti virun allem nach vill Froen op, wéi mir dann elo an engem Eeschtfall géife reagéieren.

Greenpeace zum Beispill schreift an engem Communiqué vum 29. September no engem éischten Aperçu, an dat ass elo emol onofhängeg vun de Stresstester, dass vun der Autorité de sûreté nucléaire eelef Verstéiss géint d'Virschrëften a gläich 33 verbesserungswierdeg Punkten notéiert goufen. Cattenom gëtt hei als schlecht klasséiert; eng Anlag, déi am mannste gutt ofschneit.

Ob d'Zentral elo zou gehéiert oder net, dat décidéiere mir net hei zu Lëtzebuerg. Dat wësse mer. Ech sinn awer der Meenung, dass mer dëse Rapport eng Kéier an enger Chamberskommissioun missten diskutéiere respektiv vum Lëtzebuerger Expert erklären kréien, fir ze kucken, wéi et da mat dësem Dossier weider soll goen.

Ech wollt an dësem Kontext dann och froen, ob de Minister - eise Minister - vun de franséischen Autoritéiten iwwert de sécherheetsrelevante Saachverhalt vu Cattenom informéiert gouf oder ob hie selwer sech huet missen déi néideg Informatiounen zesummendroen, sou wéi mir dat och musse maachen.

Gëschter koum dann d'Noriicht, dass nach dëst Joer Cattenom vun den Inspektere vun der internationaler Atomenergie ënnert d'Lupp soll geholl ginn. Dat ass eng Chance, well mer jo doduerch eng wierklech onofhängeg Analys zum Istzoustand vu Cattenom kréien, déi weder EDF-nach soss partei- oder aktiounslaaschteg ass.

Ech wënsche mer, dass mir dës Inspekteren och eventuell eng Kéier kéinte begréissen, éier dann endgülteg Entscheedungen an déi eng oder an déi aner Richtung getraff ginn.

Madame Presidentin, eng aner Saach, déi mir awer elo schonns kënnen diskutéieren, ass déi bestehend Informatiounspolitik vun de jeeweilegen Atombedreiwer.

Wat elo konkret d'Atomanlag zu Kettenuewe betrëfft, sou wësse mer duerch dat onermiddlecht Nobueren an Nofroe vun eise grénge Kolleegen, dass et bei der Informatiounspolitik happert, fir et emol gelënd auszedrécken.

Verschidden Tëschefäll an der Vergaangenheet goufen eréischt op Nofro hi public, respektiv et weess een net, ob d'Pressecommuniquéë vun der EDF déi ganz Wourecht soen, well mir net hannert den Zonk gesi vun der Entreprise, wat dann do wierklech geschitt ass.

Ech wëll mer dofir eigentlech net virstellen, wéi déi Informatiounspolitik géif oflafen am Worst-Case-Zeenario. Wann ech mer ukucken, wéi dat den 12. September zu Marcoule vusäite vun der EDF an de franséischen Autoritéite gehandhaabt ginn ass, muss ech feststellen, dass d'Fransousen d'Lektiounen aus Fukushima am Fong net geléiert hunn. Eréischt mat Retardë sinn d'Awunner informéiert ginn iwwert d'Entwécklung sur place respektiv wat wierklech lass war an esou weider. Et ass emol net gesot ginn, ob Radioaktivitéit ausgetratt ass, a wann eventuell jo, wéi vill an esou weider.

Dat bréngt mech nach ganz kuerz derzou, vum Minister folgend Informatiounen ze froen an déi folgend Froen ze stellen.

Opgrond vun enger parlamentarescher CSV-Ufro hat sech de Gesondheetsminister fir déi zentral Lagerung vun de Jodpëllen ausgeschwat, an net, wéi an eisen Nopeschlänner, dass d'Leit se sollten doheem hunn.

Wann ech mir elo den Noutfall virstellen a panikéiert Leit an der Schlaang virun der Gemeng gesi stoen, wou se da fir d'Eischt emol mussen hin an dann drop waarden, bis dass déi Verdeelung dann organiséiert ass, do ass scho vill Radioaktivitéit d'Luucht aus. Wier et dann net ubruecht, dat eventuell nach eng Kéier ze iwwerdenken?

Da wollt ech nach vum Minister wëssen, wéi d'Lienë sinn, déi de Service de radioprotection an der Groussregioun huet. Versteet de Mann zu Zoufftgen dann datselwecht wéi de Betraffenen zu Fréiseng oder zu Pärel, wann et drëms geet, en Noutfallplang ëmzesetzen? Ass séchergestallt, dass den Tëlefonsréseau dann och nach fonctionnéiert? Wéi ass et mat der Logistik am Fall der Fälle?

D'Amerikaner dréien zum Beispill a Katastrophefäll den Trafic op der Autobunn eraus, dat heescht, déi ganz Autobunn geet vum Site fort - jee, dat sinn nëmmen e puer Saachen, wéi si dat dann „handlen", an do gëtt et dann eng Rëtsch Froen, déi een awer zimlech onsécher maachen, zumools wann een den Detail vun där Préifung kuckt, déi ech virdrun ugeschwat hunn.

Do geet zum Beispill Rieds vu falschem Diesel am Noutstroumaggregat. Et wieren net genuch Reserven do iwwerhaapt. Et solle Schief mat Sécherheetsschaltere ginn, wou de Schlëssel feelt. De Rettungsplang soll vun enger eenzeger Persoun koordinéiert ginn. Ech wëll net wëssen, wat geschitt, wann déi da krank ass deen Dag! An d'Tëlefonsverbindunge mat der zoustänneger Präfektur fonctionnéieren och net richteg.

Ech hunn nëmmen e puer Punkten opgezielt, Här Minister, mä och hei géif d'Katastroph esou richteg ausbriechen, wann dat net nëmme wéinst dem Accident selwer, mä och wéinst der Verkettung vu villen eenzelnen Elementer duerno ass.

Här President, oder Madame Presidentin, Dir Dammen an Dir Hären, Dir wësst alleguerten, dass mer den Ament hei zu Lëtzebuerg esou e Prozess…

(Interruption)

Ech si fäerdeg, Madame Presidentin, just mäi leschte Saz. Ech wollt just soen, dass mer den Ament hei zu Lëtzebuerg esou e Prozess erliewen, wou vun enger Uneneereiung vun onglécklechen Ëmstänn Rieds geet, a mir sollten dorauser léieren.

Ech soen Iech Merci.

Plusieurs voix.- Très bien!

Mme le Président.- Merci villmools, Här Eischen. Ech géif dann als nächstem Riedner dem Här Negri d'Wuert ginn.

M. Roger Negri *(LSAP).*- Merci, Madame Presidentin. Madame Presidentin, Dir Dammen an Dir Hären, d'Atomzentral zu Cattenom muss ofgeschalt ginn, an dat esou séier wéi méiglech. Cattenom ass a bleift fir Lëtzebuerg en Damoklesschwert, dat latent ëmmer iwwer eise Käpp hänkt.

Rapporten iwwert déi verstrahlten, verloossen a verfalen Ëmgéigend vun Tschernobyl a Fukushima maachen d'Gefor ëmsou méi däitlech, well Lëtzebuerg am Fall vun engem schroen Accident an der Atomzentral zu Cattenom datselwecht Schicksal géif erleiden.

Wat et net méi einfach mécht, ass de Fait, dass mer kaum en direkten Afloss hunn op dat, wat do geschitt. Kettenuewen ass eben op där anerer Säit nun emol vun eisen nationale Grenzen, an eis franséisch Nopere sinn net einfach dovun ze iwwerzeegen, dass d'Atomenergie net déi propper Energie ass, als déi si se am Hexagone dacks nach duergestallt kréien, mä dass se eben dramatesch Gefore mat sech bréngt an d'Offäll nach ëmmer iwwert Generatiounen ewech e Problem duerstellen.

Wat bleift eis ënnert dësen Ëmstänn un Handlungsspillraum? Et geet natierlech drëm, fir alles drunzesetzen, fir d'Risiken ze begrenzen an d'Geforen esou kleng wéi méiglech ze halen an ëmmer weider erofzedrécken.

Lëtzebuerg beméit sech zënter Jorzéngten, op verschiddenen Niveauen Drock ze maachen, am Kader vu bilaterale Relatioune mat Frankräich, mä och um internationale Plang, fir dass d'Sécherheetsbestëmmungen, d'Kontrollen an d'Kommunikatioun am Zesummenhang mat der Atomenergie ëmmer méi verschäerft a verbessert ginn.

International ass et virun allem d'International Agence fir Atomenergie, iwwert déi eng ganz Rei vu wichtege Konventiounen ausgehandelt an ënnerschriwwe goufen. En plus mussen d'Länner regelméisseg national Rapporten ofliwweren a sech de Froe vun enger Jury stellen. Do geet et drëms, dass d'Länner a Saache Sécherheet am Beräich Atomenergie bewäert ginn an och op Schwaachpunkten higewise ginn.

Bilateral ass et esou, dass Lëtzebuerg zënter 1983 mat Frankräich en Accord ënnerschriwwen huet iwwert den Échange vun Informatioune bei engem Tëschefall oder engem Accident.

1994 goufen eng Commission mixte an zwou technesch Gruppe geschafen, wou praktesch an technesch Froen am Zesummenhang mat der nuklearer Sécherheet, der ziviler Sécherheet an der Radioprotektioun solle geléist ginn.

Ech hu mer soe gelooss, dass déi Zesummenaarbecht mat Frankräich am Ufank ganz schwiereg war, mä dass dat Verhältnis sech am Laf vun de Jore bedeitend verbessert huet.

Frankräich huet och zënter 2006 eng «Loi relative à la transparence et à la sécurité en matière nucléaire» an huet mëttlerweil ganz streng Bestëmmungen an Oploen an onofhängeg Expertëgremien, déi hei, mengen ech, schonn eng gutt Roll spillen.

Dem Tëschebericht iwwer Cattenom vun der ASN, der Agence de sûreté nucléaire, no goufen eng ganz Rei vu Mängel festgehalen. Dat weist zum engen, dass d'Bedreiwer d'Virschrëften net eescht genuch huelen a grouss Effortë maache mussen. Et weist awer och, dass en A drop gehale gëtt, fir dass d'Sécherheet méi grouss gëtt.

D'Experten erwaarde sech vun de Stresstester, déi jo elo muer ufänken, um Enn, dass nach méi Schwaachstelle wäerten optauchen. Dat ass sécher alles anescht wéi berouegend, mä dat ass awer och déi eenzeg Méiglechkeet, fir déi Schwaachstellen ze behiewen an esou d'Sécherheet…

Une voix.- Très bien!

M. Roger Negri *(LSAP).*- …erop- an d'Geforen erofzeschrauwen.

Lëtzebuerg muss a wäert weider Drock ausüben an Afloss huelen, fir dass dat och elo geschitt.

Et bleift, dass et keen Nullrisiko gëtt bei der Atomenergie an dass déi eenzeg gutt Léisung déi ass, fir erauszeklammen aus der Atomenergie. De Wee dohinner ass, virun allem am Hibléck op eis franséisch Noperen, net einfach an éischter laang, mä op alle Fall muss et an déi Richtung do goen.

Ech wëll och onbedéngt betounen, dass ee sech muss géint eng eventuell - den Här Berger huet dat och scho gesot - Lafzäitverlängerung staarkmaachen. Et steet absolut ausser Zweifel, dass esou Installatioune mat de Joren nach manner sécher ginn, an esou Risike kann an dierf een net op sech huelen.

No Fukushima ass d'Opmierksamkeet an d'Sensibilitéit vun der Populatioun hei zu Lëtzebuerg esou geschäerft ginn, dass ëmmer méi Verbraucher no gréngem Stroum gefrot hunn an och grouss Ubidder ëmgeklomme sinn. Dat ass, trotz deem klengen Undeel vun de Privathaushalter um Stroum- an Energiemarché, deen dat ausmécht, an trotz där klenger Gréisst vun eisem Land, vun eisem Marché, e bemierkenswäerte Schrëtt an déi richteg Richtung.

Madame Presidentin, als LSAP fuerdere mir dofir weider d'Ofschalte vun der Atomzentral zu Cattenom, an dat esou séier wéi méiglech. An et wäert jo net esou sinn, dass dat bis enges Dags hoffentlech net nëmmen duerch e schwéiert Atomongléck geschitt, dat muss passéieren, bis dass Frankräich endlech realiséiert, dass Atomenergie keng Zukunft huet.

Ech soen Iech Merci fir d'Nolauschteren.

Plusieurs voix.- Très bien!

Mme le Président.- Ech soen dem honorabelen Här Negri och Merci an ech géif dann dem honorabelen Här Kox d'Wuert ginn.

M. Henri Kox *(déi gréng).*- Madame Presidentin, Merci fir d'Wuert. U sech ass jo scho ganz vill gesot ginn. Et ass och scho munches iwwert déi Berichter gesot. Ech wëll dann déi och nëmme kuerz ernimmen.

Eng Kéier ass jo elo de Bericht iwwert d'Autorité de sûrete nucléaire eraus, deen den 23. August presentéiert gouf. Et ass och viru Kuerzem, de 15. September, de Stresstest iwwer 350 Säite presentéiert ginn.

Am éischte Rapport kann ee soen, dass eng ganz Rei Verstéiss ernimmt ginn, am Ganzen eelef. Et sinn 33 Verbesserungsvirschléi genannt ginn. Et muss ee festhalen, dass et u sech éischter méi kleng Verbesserungsvirschléi sinn, déi

awer net den eigentlechen Haaptproblem duerstellen.

Wat een awer ka feststellen, dat ass, dass Cattenom am Verglach zu deenen aneren Atomkraaftwierker a Frankräich eent vun deenen also gefährdetsten ass an och vun deene mat deene meeschte Mängel a Verstéiss, déi ee sech ka virstellen. Esou sinn insbesondere an der Stroumversuergung, dem Noutkillsystem, der Äerdbiewesécherheet, beim Iwwerschwemmungsrisiko, dem interne Sécherheetsplang an dem Unfallmanagement Punkten, déi an deenen zwee Berichter oder an deem éischte Bericht vum August ernimmt gi sinn. Wéi gesot awer relativ kleng, onsignifikant Problemer, déi u sech technesch ze léise sinn.

Och kann ee feststellen, dass iwwert déi lescht zéng Joer iwwer honnert signifikant kleng Accidenter do waren, déi och méi oder manner Problemer geschaf hunn.

Allgemeng kann een awer och erëm feststelle bei de Stresstester, dass et éischter eppes ass, fir d'Atomenergie herno ze legitiméieren. Well et kann ee vergläiche mat der Schoul, well et ass de Schüler u sech, dee sech selwer d'Froe gestallt huet an duerno och dorop äntwert. Also, d'Resultat ass haut scho praktesch bekannt.

Eppes wat awer nach net ernimmt ginn ass vu menge Virriedner, an dat ass den Haaptpunkt u sech, dat ass e ganz grousse Mangel vun de franséischen Atomreakteren, dat ass, dass d'Brennelementer - also d'Ofklénge vun de Brennelementer, wa se bis aus dem Betrib geholl ginn - am Ofkléngbecken net an der Sécherheetshüll gehale ginn, mä ausserhalb. Dat heescht, si si ganz ufälleg. An dat ass e Struktur-, dat ass u sech en anlagebedéngte Mangel fir sämtlech Atomreakteren a Frankräich, wat vun hinne ganz staark zréckgespigelt gëtt.

An dann dat Zweet, wat u sech den Haaptproblem vu Cattenom duerstellt - an et ass och net fir näischt, dass se dat net an de Stresstest wëlle materanhuelen -, dat ass de Fligerrisiko: wann e groussen Jumbo géif op Cattenom eroffalen. Et ass festgehalen, dass Cattenom - dat kann een noliesen - just ausgeluecht ass fir déi kleng Type wéi d'Cessna oder nach aner kleng Fligeren, dat heescht mat klenge Vitessen ënnert oder ëm 360 km/h a mat engem Gewiicht vu 5,9 Tonnen. Vergläichbar mat dem neie Cargofliger - wann deen iwwer Cattenom géif eroffalen, dann hätte mer de Problem, dee mer all net wéilten.

Dann en drëtte Punkt. Wat och ganz bekannt ass, dat ass dat, wat den Expert vum Öko-Institut - virun zwou, dräi Woche wor en hei zu Lëtzebuerg -, de Christian Küppers, seet, dass d'Emissioune vu Cattenom am Verglach zu däitsche Kraaftwierker vill ze héich sinn. D'Ofleedungen an d'Musel si vergläichbar vill ze héich. An et ass net de Stand vun der Technik och, wann déi franséisch Wäerter, Norme relativ héich sinn. Mä déi Norme kënne mëttlerweil vill méi déif ugesat ginn. An do ass och e ganz grousse Problem, wat d'Musel duerstellt, well d'Musel e Floss ass, dee relativ wéineg Waasser féiert an doduerch och onnéideg an d'Luucht temperaturméisseg belaascht ass.

Froe sinn der virdru schonn eng ganz Rei gestallt ginn. Ech wëll der zwou, dräi nach derbäifroen. Dat ass éischtens, scho gesot: Wéi ass den Timing? Wéi gitt Der vir als Regierung? Et ass jo net nëmmen eleng d'Regierung, et ass zesumme mat der saarlännescher a mat Rheinland-Pfalz.

Wéi wäit ass den Dieter Majer, deen do den Expert ass? Op wéi enge Schwéierpunkte gëtt dann elo ënnersicht? Well et ass eis jo bewosst, dass déi 350 Säite vum Stresstest net bis an de leschten Detail vun eisen Experte kënnen ënnersicht ginn. Do wär ech frou ze wëssen, awéiwäit an op wéi enge Schwéierpunkte mer usetzen.

Wéi kréie mer d'franséisch Regierung ënner Drock gesat, dass dee Fligerofstierzrisiko muss gemaach ginn, dass se och an der zweeter Phas vun deene Stresstester obligéiert ginn, fir dat ze maachen?

An en drëtte Punkt, dat ass awer wierklech de völkerrechtleche Prinzip. Frankräich seet, dass d'Atomenergie am sécherheetstechneschen, energietechnesche Sënn eng national Aufgab ass. A si soen eis géigeniwwer: „Do hutt Dir näischt matzeschwätzen." Ech stellen awer den Umkehrschluss a soen: „Wat ass dat fir Lëtzebuerg, wa Cattenom an d'Luucht flitt? Da gëtt et d'Lëtzebuerger net méi!"

Dofir ass et grad aus deem Sënn, wou mer eis missten opstellen op europäeschem Niveau. Wéi kënne mer dat hannerfroen, och de völkerrechtlechen Aspekt vun eiser Säit vis-à-vis vu Frankräich? Well wann effektiv eppes passéiert wéi zu Fukushima, wou haut scho Risiken op 60 Kilometer sinn, da kënne mer vu Lëtzebuerg u sech net schwätzen.

An eng lescht Fro nach, dat ass effektiv: Wéi ass et mat de Lafzäitverlängerungen? Wéi kënne mer eis do juristesch besser opstellen, fir kënnen… Well mir musse wëssen, dass all eenzelne Block elo successiv all Kéiers eng zénggjähreg Lafzäitverlängerung kritt. An do musse mer eis juristesch opstellen, fir deem entgéintzewierken.

Merci.

Mme le Président.- Ech soen Iech och Merci, Här Kox. Ech géif dann dem honorabelen Här Gibéryen d'Wuert ginn.

M. Gast Gibéryen *(ADR)*.- Merci, Madame Presidentin. Ech mengen, et gëtt selten en Thema, wou mer heibannen eis alleguer esou eens sinn, wéi bei där Fro iwwer Cattenom. Ech mengen, mir sinn eis alleguer eens, an dat ass schonn a verschiddenen Debatten hei zum Virschäi komm, datt mer alleguer zesumme fuerderen, datt Cattenom misst zougemaach ginn. Ech ka mech och duerfir all deem, wat meng Virriedner hei gesot hunn, uschléissen. Ech mengen, mir gesinn dat alleguer aus deemselwechte Brëll.

Ech wëll duerfir eng Fro hannendrunhänken, déi mer schonn e puermol an deem Zesummenhang mat Cattenom hei opgeworf hunn, dat ass fir de Fall, wou mer de Super-GAU géifen zu Cattenom oder iergendwou an engem aneren Atomreakter an der Grenzregioun kréien, wou Lëtzebuerg géif evakuéiert ginn. Ech mengen, wa mer dat géife kréien, musse mer wëssen, da gëtt et Lëtzebuerg als solches net méi. Dann ass eist ganzt Land quasi dovunner betraff.

Ech hunn duerfir de 5. Mee eng parlamentaresch Ufro un den Här Statsminister gemaach, a mäi Frënd Jean Colombera huet den 20. Abrëll dëst Joer eng un den Innenminister an deem Zesummenhang gestallt. An ech muss Iech soen, datt ech enorm enttäuscht sinn iwwert déi Äntwert, déi mer vun deenen zwee Ministere kritt hunn, déi och awer identesch sinn.

Ech mengen, fir d'Éischt gëtt eis matgedeelt, datt, wann zu Cattenom eppes géif geschéien, domadder eist ganzt Land net betraff wier. Bon, wa mer wëssen, wat elo zu Fukushima geschitt ass, do ass méi wäit evakuéiert ginn, wéi eist Land grouss ass!

Et muss een och wëssen, datt déi Zentral, nämlech Senneng, déi soll zoustänneg si fir an esou engem Fall, datt déi am Fong am éischte Rayon schonn direkt draläit. A mir ware jo eng Kéier Senneng kucken, do wësse mer, wéi grouss datt d'Sécherheete sinn. Ech sinn der Meenung, wann déi Leit et als éischt gewuer ginn, dat sinn déi éischt, déi wäerte fortlafen. Esou sécher si se zu Senneng am Schlass!

Da seet de Minister eis, wann esou ee Super-GAU géif geschéien, da géif ee schreiwen: «L'envergure réelle d'une évacuation dépend d'une série de facteurs qui doivent être déterminés au moment même.» Dat heescht, et misst een emol kucken, ob géif evakuéiert ginn, jo oder neen. An da kënnt awer déi Fro, déi fir mech déi wesentlech ass: «Dans certaines situations, une mise à l'abri de la population est par ailleurs plus efficace qu'une évacuation.»

Den Här Innenminister huet dat esou geschriwwen: «La mise à l'abri des populations dans leurs maisons est jugée suffisante pour les protéger contre les effets de santé potentiels en cas d'un accident nucléaire.» Dat heescht, de Kolleeg Félix Eischen huet dat virdrun hei gesot, d'Leit gi fir d'Éischt Schlaang stoen op d'Gemeng, fir hir Jodpëllen ze kréien, an da gi se heem an de Keller sëtzen. An da sëtze se doheem am Keller a se waarden, wat geschitt.

Dir Dammen an Dir Häre, ech kann nëmmen alle Lëtzebuerger roden, se solle sech net op d'Lëtzebuerger Regierung mat hiren Evakuatiounspläng verloossen. Wa se eppes héieren, da solle se d'Féiss an de Grapp huelen a sech esou séier wéi méiglech duerch d'Bascht maachen.

(Interruption)

Mme le Président.- Ech soen dem Här Gibéryen Merci. Ech géif dann als leschtem Riedner, deen ageschriwwen ass, dem honorabelen Här Hoffmann d'Wuert ginn.

M. André Hoffmann *(déi Lénk)*.- Ech schléisse mech un an zu all deene berechtegte Froen, déi gestallt gi sinn, hunn ech nach just eng derbäizefügen, déi nach net gestallt ginn ass, déi awer fir mech och eng entscheedend Fro ass. Dat ass nämlech déi vun direkten oder indirekten Investitiounen an d'Atomindustrie a Frankräich an aneschtwou vu Lëtzebuerg aus.

Do si mir gefuerdert! An do muss ech soen, dass do hei zu Lëtzebuerg nach munches ze verbesseren ass an där doter Fro, wat Informatioun an Transparenz ubetrëfft. Dat betrëfft eis, net d'Fransousen!

Mme le Président.- Merci dem honorabelen Här Hoffmann. Ech géif dann elo d'Wuert un d'Regierung weiderginn, den Här Minister Di Bartolomeo.

M. Mars Di Bartolomeo, *Ministre de la Santé*.- Madame Presidentin, Dir Dammen an Dir Hären, Merci fir déi objektiv a motivéierend Diskussioun. Et kënnt effektiv hei aus der Chamber eraus, dass et keng grouss Meenungsverschiddenheeten an deem dote Beräich zwëschen deene verschiddene Chamberssensibilitéiten an der Regierung gëtt.

Ech wëll awer just erënneren, dass d'Aktualitéitsstonn am Zesummenhang mat dem Incident zu Marcoule ugefrot gi war an dass haut eigentlech net méi schrecklech vill doriwwer gesot ginn ass, well och an der Zwëschenzäit jiddwereen erkannt huet, dass Marcoule net mat Cattenom ze vergläichen ass, well Marcoule keng Atomzentral war, mä eigentlech eppes wéi eng Sidor, déi sech ëm den Traitement vun awer méi schwaach radioaktiven Offäll bekëmmert huet, an dass deen Accident, deen zu Marcoule geschitt ass - e bedauerlechen, wou e Mënsch leiebliwwen ass -, och op anere Plazen an aneren Industrië respektiv Betriber ka stattfannen - et kéint souguer theoretesch hei zu Lëtzebuerg geschéien -, mä awer jiddefalls net vergläichbar ass mat engem GAU oder engem Super-GAU an enger Atomzentral.

Ech wëll och soen, dass bei deem Incident zu Marcoule d'Kommunikatioun ganz gutt geklappt huet, well mer eng Stonn nom Accident hei zu Lëtzebuerg informéiert waren, 50 Minutten nodeem d'Krisenzentral ageriicht gi war. Dat ass extrem séier. Vu dass schnell bekannt war, dass kee Risiko war fir d'Populatioun zu Marcoule, war et och evident, dass et kee Risiko géif gi fir Lëtzebuerg an och net fir d'Lëtzebuerger Populatioun, sou dass keng grouss Kommunikatiounen doriwwer gemaach gi sinn.

Bon, ech mengen, wat d'Sécherheetsnorme vun de franséischen Zentralen, also och vun der Cattenom-Zentral, ugeet, huet sech an deene leschte Joren awer munches gemaach. Frankräich huet sech 2006 eng modern Gesetzgebung iwwert d'Transparenz an d'Sécurité nucléaire ginn. 2006 ass och d'Autorité de sécurité oder de sûreté nucléaire geschaf ginn, déi eng onofhängeg Instanz ass. Frankräich passt sech un déi international Normen un, wat dat ëmmer heescht.

Dir wësst, dass d'Sûreté nucléaire eng national Aufgab ass fir déi Länner, déi Atomzentralen hunn, dass awer an der Zwëschenzäit eenzel Prärogativen un d'Communautéit ofgi sinn. Dat geet nach net esou wäit, wéi mir eis dat wënschen, mä dat ass awer eng Evolutioun, déi gutt ass bei internationalen Inspektiounen.

Bei Inspektiounen, déi um internationale Plang virgesi sinn, si leider och net international Experten am Moment derbäi. Wann et zu enger Revisioun vun der europäescher Gesetzgebung wäert kommen, wäerte mir eis derfir asetzen, dass bei deenen Inspektiounen och onofhängeg international Experten derbäi sinn, déi deenen nationalen Inspektiounen op d'Fangere kucken.

Wann een d'Normen, d'Sûretés- an d'Sécuritéitsnormen, a Frankräich kuckt, da stellt ee fest, dass mer mat deenen Normen net an engem Entwécklungsland sinn. Dat sinn Normen, déi sech absolut vergläiche loosse mat deenen anere Länner. Dat ännert awer näischt um Haaptproblem. Wann d'Sécherheetsbestëmmungen an d'Sécherheetsmossnamen och nach esou en héije Standard hunn, wësse mer no Tschernobyl, wësse mer no Fukushima, dass et déi absolut sécher Atomzentral net gëtt.

An ech mengen, mir sollen eis an eiser Argumentatioun dorop fokaliséieren a mir sollen dat als Haaptargument huelen, an net eis fokaliséieren op deen een oder anere raschtege Rouer, well dee ka muer net méi raschteg sinn, an da gëtt gemaach, wéi wann alles an der Rei wär. An dat wär eng falsch Pist. Dofir wäerte mer eis och net drop aloossen, fir ze soen: Wann déi Sécherheetsmängel elo festgestallt gi sinn an déi si besäitegt, dann ass alles an der Rei.

Ech mengen, mir mussen deen Drock behalen, deen no Fukushima entstanen ass. A mer mussen drop oppassen, dass dat net erëm eng Kéier offlaut, wéi dat ganz oft an esou Situatiounen ass. Mir mussen also eis Argumentatioun mat eisen Noperen op dat Wesentlecht ofstëmmen an eis net dem Risiko higinn, dass mer op Nieweschluechtfelder geleet ginn, well da si mer an der Argumentatioun Perdant.

Mir mussen op de Principal och um europäesche Plang insistéieren, well et ass do, wou d'Diskussioun respektiv de Sträit sech décidéiert. An hei si mer an engem Sträit am wahrsten Sinne des Wortes.

D'Stresstester wäerten eis net déi allergréisst Iwwerraschunge bréngen, mä wäerten eis eng Bestätegung bréngen, dass et zum Deel gréisser Sécherheetsmängel gëtt, a wäerten eis och dra bestätegen, dass et déi absolut Sécherheet net gëtt.

Elo kann een zu Recht drop insistéieren, dass mer sollen analyséieren, wéi sécher d'Zentrale vis-à-vis vu Fligerofstierz sinn. Dat soll ee maachen, dat muss ee maachen. Mä ech soen Iech: Fir mech ass d'Konklusioun elo scho ganz kloer, well eenzel Länner den Test gemaach hunn. Net all; zwee, wou ech kennen. Ech mengen, d'Schwäiz a Finnland, déi hunn et gemaach. An déi sinn zu därselwechter Konklusioun komm wéi mir.

(M. Laurent Mosar reprend la présidence.)

Et gëtt keng Zentral, wou séchergestallt ka ginn oder wou eis d'Garantie ka gi ginn, dass, wann eng Boeing, en Jumbo oder eng nei Cargolux géif dropfalen, dass déi géif resistéieren. Dat Eenzegt, wat mer wëssen, dat ass, dass al Zentralen nach méi vulnérabel si wéi Zentrale vun där allerleschter Generatioun. Also solle mer eis och do net oflenke loossen. Fir eis ass d'Konklusioun vun Ufank u kloer: Et gëtt keng Zentral, déi absolut sécher ass vis-à-vis vun engem Incident majeur oder Accident majeur. An dat ass nun emol e Fligerofstuerz.

Zu der Informatiounspolitik vu Cattenom, mengen ech, soll ee keng Verallgemengerunge maachen. Duerchweegs ass déi Informatiounspolitik an der Rei. Mir ginn d'selwecht informéiert wéi déi Metzer Präfektur; wat net heescht, dass een et net weider ka verbesseren. All déi Rapporten, déi regelméisseg erstallt ginn, déi sinn öffentlech. Déi kann ee consultéieren. Mä d'Iwwermëttlung vun der Informatioun, wann eppes matzedeelen ass, déi klappt.

An den Interventioune vun de Kolleegen ass d'Inspektioun vun der SN opgeworf ginn. An do ass et richteg: Do si Mängel festgestallt ginn, déi, mengen ech, bal alleguer ze besäitege sinn. An den Henri Kox huet zu Recht drop higewisen, dass eigentlech dee gréisste Mangel elo misst bei deenen nächsten Inspektiounen ervirkommen an och bei eisen Analysë muss ervirgestrach ginn: Dat ass d'Versuerge vun de Brennelementer, déi „ausgebrannt" sinn - tëschent Guillemets.

Déi sinn net an der Sécherheetszon. Déi sinn net a Stolbëtonëmmantelungen. Déi sinn an normale Gebaier. An dat ass e seriöe Risiko. Dat hu mer zulescht zu Fukushima gesinn, wou esou e Gebai zesummegebrach ass a wou ganz staark radioaktiv Emanatioune komm sinn. Also, et muss ee sécher dorop insistéieren, grad wéi een op d'Mängel am Killsystem muss insistéieren an, mengen ech, derfir suergen, dass déi Mängel esou séier wéi méiglech behuewe ginn.

Firwat? Ech kommen a menger Konklusioun dorop zréck: Mir wëllen alleguer den Ausstieg. Wat de Roger Negri richteg gesot huet: Do gëtt et keng Konzessiounen. Mä mir wëssen awer pertinemment: Bis dass mer beim Ausstieg sinn, hu mer nach eng Rei vun Zentralen, déi ronderëm fonctionnéieren. Dann hu mer Intérêt, dass an där Iwwergangszäit déi Zentralen esou sécher wéi méiglech sinn, och wann de Principal dat ass, dass mer gär hätten, dass se zougemaach ginn.

Wa se net muer zougemaach ginn, dann hätte mer gär, dass se bis iwwermuer esou sécher wéi nëmme méiglech sinn. Dat ass net d'Unerkennung fir d'Atomzentralen, mä dat ass eigentlech eng logesch Attitüd.

D'Zuele vun den Incidenten zu Cattenom si fir mech net ausschlaggebend, fir ze jugéieren, wéi sécher oder onsécher eng Zentral ass. Fir mech ass et wichteg, dass se matgedeelt ginn, dass een d'Gravitéit op enger Skala ka jugéieren. Mä net déi Zentrale sinn déi onsécherst, wou am meeschten onbedeitend Incidentë gemellt ginn, mä déi sinn am onsécherste, wou iwwerhaapt keng Incidentë gemellt ginn.

An et gëtt eng Rei vu Länner, do gëtt et ni esou Incidenten. Et ginn der ni gemellt, anscheinend entstinn der och ni. Mä ech sinn awer iwwerzeegt, dass do déi gravesten Incidentë passéieren an doduerch ebe keng seriö Kommunikatiounspolitik ass. Wann een déi Échelle hélt vun den Incidenten, esou ass dat eng Échelle, déi haaptsächlech geduecht ass an der Kommunikatioun vun deenen Incidenten. Dofir also och do keng falsch Konklusiounen. Ech wëll dat net minimiséieren, wann Incidentë kommen, mä net d'Zuel vun den Incidenten ass dat Relevantst.

Dann, mengen ech, e wichtege Punkt, dat ass, wat da géif passéieren zu Lëtzebuerg, wann et zu engem GAU géif kommen oder zu engem schlëmmen Incident. Mir sinn zënter enger Rei vu Méint - säit Fukushima - amgaang, eisen Interventiousplang, eise „Plan Cattenom" an enger ganzer Rei vun Aarbechtsgruppen ënnert d'Lupp ze huelen. Déi Aarbechte lafen a mir

wäerten och seriö Adaptiounen un deem „Plan Cattenom" maachen.

D'Fro ass och gestallt gi vun de Jodpëllen. Mir presidéieren am Moment um europäesche Plang e Grupp, wou et zu enger Harmoniséierung bei enger Rei vun Elementer soll kommen, dorënner och déi vum Asaz an der Verdeelung vun de Jodpëllen. Et ass net ausgeschloss, dass et do zu Adaptatioune kënnt, mä am Moment ass déi zentral Léisung do, déi net vun eis agefouert ginn ass, déi an den 80er Joren agefouert ginn ass. Mä dat soll een nach eng Kéier op de Leescht huelen.

Selbstverständlech huele mer den Engagement vun der Société civile, vun dem Aktiounscomité, vun deenen 23.000 Ënnerschrëften eescht. Selbstverständlech verpasse mer keng Geleeënheet, fir a bilateralen an an anere Begéinunge mat de franséischen Autoritéiten eis Meenung kloerzemaachen.

De franséischen Ambassadeur war nach virun e puer Deeg bei mer, fir en Héiflechkeetsbesuch ze maachen, an ech hunn em gesot, si sollen déi Zentral ofschalten. Da geet et jiddefalls emol weider. Wa jiddweree vun eis bei all Geleeënheet dorop hiweist, wat déi Zentral fir eis heescht, just op eiser Grenz, an ech...

Une voix.- Wëssen déi dat dann net?

M. Mars Di Bartolomeo, *Ministre de la Santé*.- Oh ben, déi maachen esou, wéi wa se et net géife wëssen. Déi maachen esou, wéi wa se et net géife wëssen, dass se do an engem Zwëschefall, an engem graven Zwëschefall d'Existenz vun engem ganze Land kéinten a Fro stellen.

Wat déi Froe vun eenzelne Kolleegen ugeet, bei deem Incident, wou anscheinend et zéng Deeg gedauert hätt, bis dass mir informéiert gi wären. Et mag sinn, dass d'Press mat zéng Deeg Retard informéiert ginn ass. Mir si bei deem Incident - ech mengen, et war den Här Berger, deen en ugeschwat huet - mat engem Ventil zu Cattenom deeselwechten Dag informéiert ginn, sinn awer och informéiert ginn, dass et e Ventil war, deen an engem Killsystem fonctionnéiert huet, wou awer d'Anlag ofgeschalt war. Dat war „en état d'arrêt", also keng Konsequenze méiglech.

Also hu mir och keng Kommunikatioun gemaach, well et am Arrêt war. Mir brauche jo net d'Populatioun opzereegen, wann et an engem Deel stattfënnt, deen iwwerhaapt net a Betrib ass. Dann ass et gutt, wann et direkt behuewe gëtt, mä et brauch een awer net e Communiqué ze maachen, dass eppes geschitt ass op enger Plaz, wou iwwerhaapt näischt konnt passéieren. Et kann een alles op d'Spëtzt dreiwen. Mä wann een honnertmol „Wollef" rifft an de Wollef kënnt wierklech... Bon, Dir wësst, wat ech domat mengen.

D'Fro, wéini dass de Stresstest ausgewäert ass: Mir hunn elo den 18. Oktober erëm eng gemeinsam Réunioun mat eisen däitsche Kolleegen, huelen de Stresstest auserneen, wäerten och gemeinsam Konklusiounen huelen, wäerte se och gemeinsam verteidegen, wäerten och dee Moment gemeinsam Démarchë vis-à-vis vun de franséischen Autoritéite maachen.

Jodpëllen, do sinn ech drop agaangen. Ech komme ganz gär, wann d'Resultater vum Stresstest an d'Analysen do sinn, virun d'Kommissioun. Et sinn anerer bei eis och nach betraff. Ech wëll awer soen, dass mer hei um Lëtzebuerger Plang all d'Autoritéiten, déi betraffen Autoritéiten, matabezunn hunn. D'Affaires étrangères si mat derbäi, den Intérieur ass mat derbäi. Bei deenen Delegatiounen, déi mer mat eisen däitsche Kolleegen hunn, ass den Ausseministère ëmmer mat vertrueden.

Zum Här Negri senger Interventioun - sech wiere géint d'Verlängerung -, jo! Jo! Ech hoffen, mat méi Erfolleg wéi d'Wiere géint de Bau vu Cattenom selwer. Hoffentlech mat deemselwechten Erfolleg, wéi mer e sengerzäit mat der Antiatombewegung bei Rëmerschen haten. Ech sinn duerfir och frou, dass et hei elo eng national Unitéit gëtt, an net wéi deemools d'Land an zwee gedeelt ass, pronucléaire an antinucléaire. Dat schéngt sech an deene leschten 30 Joer geännert ze hunn.

Wéi gesot, wann déi Mängel, déi bei dem Stresstest ervirkommen, och weisen, dass munches zu Cattenom ze maachen ass, kann een net soen, dass Cattenom elo déi vulnérabelst Atomzentral op der Welt wär. Dat do, dat wär e bëssen ze einfach, well dann hätte mer et liicht, fir se fir eis Argumenter zouzemaachen. Richteg ass et, dass den Haaptschwaachpunkt bei de Brennelementer läit.

Ech mengen, ech hätt elo bal...

M. le Président.- Här Minister,...

M. Mars Di Bartolomeo, *Ministre de la Santé*.- ...op alles geäntwert. Ech soen...

M. le Président.- ...et gëtt esou lues Zäit.

M. Mars Di Bartolomeo, *Ministre de la Santé*.- Jo, ech soen Iech och e ganz häerzleche Merci, well ech wollt op all...

M. le Président.- Dir wollt elo zum Schluss kommen.

M. Mars Di Bartolomeo, *Ministre de la Santé*.- Ech wollt zum Schluss kommen. Dir sidd och gradesou generéis mat mir wéi mat mengem Kolleeg Wiseler. Dir hutt haut e gudden Dag.

(Hilarité générale)

Wéi gesot, et ass Iech jo och gutt gaangen.

(Hilarité générale)

M. le Président.- Merci, Här Minister!

Une voix.- Wësst Dir méi wéi mir?

(Hilarité)

M. Mars Di Bartolomeo, *Ministre de la Santé*.- An den Evakuatiounsplang - zum Schluss - ass Partie intégrante vun der Revisioun vun dem Cattenom-Plang, wou eng Aarbechtsgrupp sech dorëm bekëmmert.

Dat gesot, Här President,...

(Interruption)

...soen ech Iech villmools Merci fir Är Gedold.

(Interruptions diverses)

M. le Président.- Da beäntwert awer nach dem Här Hoffmann seng Fro!

M. Mars Di Bartolomeo, *Ministre de la Santé*.- Jo, jo, jo.

Une voix.- Et ass seng lescht Fro.

M. André Hoffmann *(déi Lénk)*.- Nach net grad.

M. Mars Di Bartolomeo, *Ministre de la Santé*.- Här Hoffmann, ech hat...

M. André Hoffmann *(déi Lénk)*.- Ech hu gefrot, wéi et steet mat den Investitioune vu Lëtzebuerg aus an d'Atomindustrie am Ausland, well dat ass eis Responsabilitéit. An do hunn ech gesot, an Informatioun an Transparenz, do ass nach munches ze verbesseren.

M. Mars Di Bartolomeo, *Ministre de la Santé*.- Ech deelen Är Meenung.

Une voix.- Aaahhh!

M. André Hoffmann *(déi Lénk)*.- Dat beträfft natierlech...

(Interruptions)

Ee Moment!

M. Mars Di Bartolomeo, *Ministre de la Santé*.- Ech deelen Är Meenung.

M. André Hoffmann *(déi Lénk)*.- Dat beträfft natierlech de Fonds de compensation.

M. Mars Di Bartolomeo, *Ministre de la Santé*.- Ech deelen Är Meenung.

(Interruptions et hilarité)

M. André Hoffmann *(déi Lénk)*.- Da stellen ech eng prezis Fro.

Une voix.- Ah!

Une autre voix.- Endlech!

M. André Hoffmann *(déi Lénk)*.- Heescht dat also, dass déi Investitiounen aus dem Fonds de compensation an d'Atomindustrie definitiv erausgeholl ginn? Als prezis Fro.

M. Mars Di Bartolomeo, *Ministre de la Santé*.- Ah, ech soen Iech, ech hunn Iech op Är Fro geäntwert, dass mir dat seriö kucken.

(Hilarité et interruptions)

Une voix.- Ah! Kucken?!

M. le Président.- Domadder wär d'Diskussioun...

M. Mars Di Bartolomeo, *Ministre de la Santé*.- Neen, esou ouni Weideres ass et net d'Regierung, déi fir de Placement zoustänneg ass...

M. le Président.- ...ofgeschloss, a mir kommen zum nächsten a leschte Punkt vun eisem Ordre du jour.

(Brouhaha et hilarité)

Mir hunn nämlech haut eng Aktualitéitsdebatt iwwert d'Positioun vun der Regierung zu de Projeten zu Wickreng an zu Léiweng. D'Fraktiounen hu 15 Minutten, d'Sensibilités politiques fënnef Minutten an d'Regierung 30 Minutten. Et hu sech bis elo ageschriwwen: déi Häre Meisch, Gira, Gibéryen, Haupert, Fayot an Hoffmann. Als éischte Riedner ass den honorabelen Här Claude Meisch agedroen. Här Meisch, Dir hutt d'Wuert.

5. Débat d'actualité sur la position gouvernementale concernant les projets liés de Wickrange et de Livange

M. Claude Meisch *(DP)*.- Här President, Dir Dammen an Dir Häre, op Ufro vun der grénger Fraktioun a vun der DP-Fraktioun hate mer jo déi heiten Debatt elo provozéiert, nodeems mer d'lescht Woch schonn hei an dësem Sall eng ganz Rei vu Kommissiounssëtzungen zesummen haten, nodeems mer dës Woch e Méindeg an enger Finanzkommissioun, an enger Commission du Contrôle de l'exécution budgétaire zesummesouzen, fir eng Rei vun deene ganz ville Froen, déi opgeworf goufe ronderëm den Dossier Léiweng, ze diskutéieren.

Et ware konkret Froen. Mir hunn och eng Hällewull vun Äntwerte kritt, schréftlech Äntwerten, no deene mëndlechen an de Kommissiounssëtzunge gëschter Mëtten. Eng ganz Rei vu Froen, muss ee soen, si gekläert. Allerdéngs bleiwen awer och nach munnech Bedenken, déi net konnten aus der Welt geraumt ginn. Eng Rei vun Ongereimtheeten existéiere weider respektiv eng Rei vun neie Froen hu sech eigentlech och aus deenen Äntwerten do erginn.

Ech mengen och, datt mer à même sinn, haut eng Rei vu Konklusioune kënnen ze zéien aus deenen Diskussiounen, déi mer ronderëm deen dote Fall haten. Konklusiounen, déi dann awer och weisen, datt et sech hei ëm alles aneschters wéi nëmmen ëm e Stuerm am Waasserglas gehandelt huet, wéi Eenzelner heibannen dat emol bezeechent hunn.

Dat Éischt, wou ech mech e bësse wëll domadder ophalen, dat ass d'Confidentialitéit vun deem Bréif. De Jean-Claude Juncker huet d'lescht Woch an der Kommissiounssëtzung gesot, datt et op Wonsch vum Promoteur vum Projet Wickreng gewiescht wär, datt dee Bréif geheim, confidentiel gehale gi wär. Dat huet de Promoteur e bëssen an d'Liicht gestallt, wéi wann en do wéilt hannert de Geschäftspartner hirem Réck dann awer un engem neie Projet schaffen, fir deen, deen e mat engem anere Geschäftspartner schonn opgebaut huet, fir dee falen ze loossen.

Mir hunn elo an deenen Äntwerten, déi d'Regierung eis zoukomme gelooss huet, eng Rei vu Bréiwer och annexéiert gehat, wou mer jo an deem Bréif vun der Regierung vun deenen dräi concernéierte Ministere vum 2. Abrëll liesen, datt dat eben en Dokument ass, wat net fir d'Öffentlechkeet geduecht ass, wou ee vun deene Promoteuren äntwert den 20. Mee 2009, an ech zitéieren do: «...la partie Rollinger a signé un accord définitif et irrévocable avec ING Real Estate.»

Et war jo dat Argument, wou de Jean-Claude Juncker gesot huet, bis déi doten Diskussioune gekläert wären, sollt déi Ofmaachung, deen Accord tëschent der Regierung an de Promoteure geheim bleiwen.

Zwee Deeg drop, den 22. Mee, äntwert dann awer d'Regierung nach eng Kéier un déi zwee Promoteuren an insistéiert do weiderhin op d'Confidentialitéit, op d'Geheimhaltung vun där Ofmaachung. Ech mengen, datt dat nach eng Kéier weist, datt, jo, déi Diskussiounen, déi ze féiere waren tëschent dem Groupe Rollinger an der ING Real Estate ëm d'Ofwécklung, loosse mer emol esou soen, vum Projet Wickreng, datt dat sécherlech net deen eenzege Grond ka gewiescht sinn, firwat datt dee Bréif do, firwat datt deen Accord do geheim huet misse bleiwen.

Mir bleiwen also och nach wie vor der Meenung, datt et sech bei deem Bréif do ëm - hoffentlech jo emol - en exzeptionellt Dokument handelt, an datt et net déi gängeg Regel ass, wéi dat hei déi lescht Woch vun der Regierung esou duergestallt ginn ass.

Dat Zweet ass nach eng Kéier de Charakter vun deem Bréif do, mat deem ech mech kuerz wëll ausenanersetzen, wou de Jean-Claude Juncker jo gesot huet, et wär schonn en Accord, mä aus deem Accord do wär am Fall vun Netrespekt vun der Säit vun der Regierung jo vun de Promoteure kee Schuedensersaz anzekloen.

An de schréftlechen Äntwerte vu gëschter, wou et dann drëms geet, wou d'Regierung sech engagéiert, en neien Terrain ze sichen, am Fall wann de Projet Léiweng näischt géif ginn, do liese mer, an ech zitéieren: «Ce faisant, le Gouvernement n'a pas contracté une obligation de résultat, mais une obligation de moyens.»

D'Äntwert vun deenen zwee Promoteuren allerdéngs op de Bréif vum 2. Abrëll, déi Äntwert ass datéiert op de 15. Mee 2009, do ass ze liesen: «La partie Rollinger inteprète l'engagement du Gouvernement, à rechercher activement un nouveau site dans le cas prémentionné, comme l'engagement de rechercher et trouver un site ayant l'envergure, l'attrait et le potentiel économique de celui du projet de Wickrange Shopping Center, de manière à préserver l'intérêt économique de la partie Rollinger.» D'Regierung huet zu deem doten Zäitpunkt - op jidde Fall ass eis näischt aneschters bekannt - déi Interpretatioun do vum Promoteur Rollinger akzeptéiert.

Da stellt sech awer och d'Fro: „préserver l'intérêt économique", wat dat heescht. An do kommen ech nach eng Kéier op déi Fro zréck, déi ech d'lescht Woch och hei an der Kommissiounssëtzung gestallt hunn, well et fir mech nach ëmmer net logesch ass, datt jo d'Regierung do einfach engem en Terrain géif weise goen, an dee misst den Terrain da bezuelen, an dat wär eng Kompensatioun fir e Projet, deen en net op engem eegenen Terrain ka realiséieren.

Fir mech bleift do eigentlech nach ëmmer en zentrale Widdersproch an der Argumentatioun, wéi mer se d'lescht Woch hei vun der Regierung duergeluecht kritt hunn.

D'Äntwert vun der Regierung op eis Froe schreift dann och nach eng Kéier ganz kloer, datt keng „dommages et intérêts" sollten hei fälleg sinn, oder nëmmen déi sollte fälleg sinn, am Fall wou da géint deen Accord do géif verstouss ginn. Wann awer elo de Projet Léiweng näischt gëtt, a wann dann awer keen Alternativterrain ze fannen ass, wou dat da sollt drop méiglech sinn, eppes ze realiséieren - an datt dat jo net esou einfach ass, dat hu mer jo d'lescht Woch och hei an den Explikatioune vun ënnerschiddleche Ministeren héieren -, jo, da si mer an eisen Aen awer am Fall vun engem Verstouss géint deen Accord do, an de Stat muss fäerten, nach Schuedensersaz a Milliounenhéicht finalement ze bezuelen.

Deem confidentiellë Bréif no huet d'Regierung also finalement awer just de Choix, entweder ze kucken, alles ze maachen, datt de Projet Léiweng autoriséiert gëtt, en aneren Terrain vun deene concernéierte Promoteuren do ze valori-

Chamber aktuell

Chamber TV vous propose tous les ***lundis*** *entre 20.00 et 22.00 heures les* ***moments forts*** *de l'actualité parlementaire.*

L'émission est ***rediffusée*** *du* ***mardi au vendredi*** *de 20.00 à 22.00 heures, à l'exception des jours de séance.*